

ՌԻՍԱԿՈՐԻՉ

ԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

Բ. ՏԱՐԻ, ԹԻՎ 4, ՄԱՐՏ 2019

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԻ ԽՕՍՔ

ԱՂՕԹՔՈՎ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ՄԻԱՆԱՆՔ

Մեծ Պահոց քառասուրեայ ժամանակաշրջանին մեր միտքերը կը կեդրոնանան եկեղեցուց հայրերու կողմէ ճշդուած պահքի օրէնքներուն վրայ, որոնք կը յորդորեն կենդանական կերակուրներէ հեռու մնալ՝ հոգևոր կեանքը աշխուժացնելու համար:

Ամենակարևորը՝ պահքին պէտք է միանայ աղօթքը:

Աղօթքը ուրիշ բան չէ եթէ ոչ՝ մարդուն երկրէն երկինք փոխադրող աստիճան: Աղօթքով մենք Աստուծոյ առջև կը կանգնինք և կը միանանք Անոր ու կը յայտնենք, որ պատրաստ ենք ընդունելու Անոր պարգևած շնորհքները:

Երկու տեսակ աղօթք կայ՝ առանձնակի և հաւաքական:

Սակայն երկու պարագաներուն ալ էական պայմանը հաւատքն է: Այո՛, աղօթքի հիմքը հաւատքը պէտք է ըլլայ: Աղօթքը, փառաբանութիւն ըլլալ թէ խնդրանք, բարեխօսութիւն թէ գոհաբանութիւն, միշտ պէտք է Աստուծոյ կամքին հետ միացած ըլլայ՝ սրտէն բխի. այն ժամանակ այդ աղօթքը հրաշքներ կը գործէ: Ինչպէս Քրիստոս կ'ըսէ. «Վստահ եղէք, որ եթէ հաւատք ունենաք և չկասկածիք, ոչ միայն պիտի կարողանաք կատարել թգնիին պատահածը, այլ նոյնիսկ եթէ այս լեռան ըսէք՝ «Ելի՛ր և ծով մտի՛ր», պիտի կատարուի: Եւ աղօթելու ժամանակ ինչ որ հաւատալով խնդրէք՝ կը ստանաք» (Մտ 21: 21-22):

Քրիստոս մեծագոյն օրինակը հանդիսացաւ իւրաքանչիւր աղօթողի: Ան կ'աղօթէր ամէն ժամանակ՝ գործի սկիզբը և վերջը: Ան աղօթեց ու յաղթեց սատանայի փորձութեան: Ան աղօթեց ու պայծառակերպուեցաւ: Ան աղօթեց նոյնիսկ խաչին վրայ, զինք խաչողներուն համար: Անոր ճշմարիտ աղօթքէն օրինակ մըն է Տէրունական Աղօթքը՝ «Հայր Մեր»-ը:

Երբ կ'աղօթենք, կ'ուզենք անմիջապէս ստանալ մեր խնդրանքին պատասխանը: Սակայն պէտք է լաւ գիտնանք, որ Աստուած երբեմն կը յետաձգէ մեր խնդրանքին կատարումը այլ նպատակի համար, ինչպէս օրինակ՝ մեզ ամբասցնելու, փորձելու և կամ մեր հաւատքը զօրացնելու համար:

Վերջապէս աղօթքով մենք կը բարձրանանք Աստուծոյ մօտ, հեռանալով աշխարհի հոգերէն և զբաղմունքներէն ու կը հանգստանանք և կը նորոգուինք հոգևոր ճշմարիտ արժէքներով:

Հետևաբար, ճշմարիտ աղօթքով ԿԸ ՄԻԱՆԱՆՔ ԱՍՏՈՒԾՈՅ, և որքան սերտ է այդ միութիւնը, այնքան արագ մեր պատասխանը կը ստանանք և կը կատարուի մեր խնդրանքը:

Բարգէն Արքեպիսկոպոս Չարեան

ՀՈԳԵՒՈՐ ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ

• Իբրև մարդ էակներ, կը դիմագրանենք ներքին ու արտաքին փորձութիւններ. եթէ անտեսենք Քրիստոսի ապաշխարութեան և փրկութեան հրաւերը և փորձենք չքմեղանքի տերներու ետին պահուրտիլ, այդ ժամանակ ինքնախաբէութեան և ինքնարդարացման պատրուակները պատճառ պիտի ըլլան, որ մենք ալ Աստուծմէ հեռանանք և իր շնորհքներէն զրկուինք:

• Հայր Աստուած իր հրեշտակներուն հետ կ'ուրախանայ բոլոր այն մեղաւորներուն համար, որոնք զոջալով կ'ապաշխարեն: Մեծ Պահքը մեզի կ'ուսուցանէ աստուածային ներողամտութեան և անհուն սիրոյն մասին, յիշեցնելով, որ Երկնաւոր Հայրը միշտ պատրաստ է ներելու և վերստին որդեգրելու զոջացող և տուն վերադարձող բոլոր մեղաւորները:

• Մեր Երկնաւոր Հայրը մեզմէ կ'ակնկալէ, որ այնպէս ինչպէս մենք հետամուտ ենք երկրաւոր բարիք, հարստութիւն և երջանկութիւն սպահովելու, նոյնքան և աւելի խոհեմութիւն, ճիգ, հնարք և աշխատանք տանինք հոգևոր շնորհք վաստակելու համար՝ արժանանալով երկնային անսպառ գանձերը տնտեսելու պաշտօնին և արքայութեան մէջ յաւիտենական կեանքը ժառանգելու հնարաւորութեան:

HIS EMINENCE ARCHBISHOP PAPKEN TCHARIAN
PRELATE OF CANADA
PRESENTS

**YOUTH SPOTLIGHT:
OUR TIME IS NOW
LET'S CHAT**

JOIN THE
CONVERSATION TO
CONQUER LIFE'S
CHALLENGES THROUGH
FAITH & UNITY

THURSDAY MARCH 7, 2019
COCKTAIL STARTS AT 7:30PM
DIALOGUE AT 8:30PM

ARMENIAN YOUTH CENTER | 50 HALLCROWN PLACE, TORONTO

FREE ENTRANCE | FOR INFORMATION CONTACT: PRELACY@ARMENIANPRELACY.COM

ՄԵԾ ՊԱՀՔ

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ

Բարեկենդան կը կոչուին պահեցողութեան նախընթաց օրերը, իսկ Ս. Յարութեան տօնը կանխող քառասնօրեայ շրջանին՝ Մեծ Պահքի նախորդող օրը կը կոչուի Բուն Բարեկենդան, որովհետև կը նախորդէ մեր Եկեղեցոյ ամենաերկար պահեցողութեան շրջանը: Բարեկենդանը ինքզինք լրի կը բացատրէ իր արմատներու, «բարի» և «կենդանութիւն» բառերու կցումով: Մեծ Պահքը կը սկսի Բուն Բարեկենդանի յաջորդ օրը՝ Երկուշաբթի, և կ'երկարի մինչև Ս. Յարութեան Առաջ Շաբաթը: Առաջ Շաբաթը ևս պահքի շաբաթ ըլլալով, Մեծ Պահքի ընդհանուր տևողութիւնը կը հասնի եօթը շաբաթի կամ 48 օրուան:

Բարեկենդանը, ըստ Նիկողայոս Ադոնցի, Ադդիսեան տօներու մէկ մնացորդն է: Ադդիսի յարութեան օրերուն, երբ աստուածունիին հետ ամբողջ բնութիւնը կը վերակենդանանար իր քունէն, անպայման վայելուչ էր բարեկենդանութիւն կոչուիլը և յատուկ սովորութիւն էր դիմակաւորուիլը:

Ժամանակին, բարեկենդանի խրախճանքները տեղի կ'ունենային մեծահանդէս տօնակատարութեամբ, որուն ընթացքին մարդիկ կը ծպտուէին և տեղի կ'ունենային ձիարշաի ու մարտական դիմակաւոր խաղեր: Դիմակ հագած մարդիկ իբր թէ կը լեցուէին սրբազան կենդանիներու գերբնական զօրութեամբ: Նաև չէին մոռնար յիշելու պանդխտութեան գացողները և կ'երգէին պանդուխտի յատուկ ժողովրդական տաղեր:

Հայ ժողովուրդը շքեղութեամբ կը տօնակատարէր այս տօնը: Ձիարշա, սրախաղ, խրախճանքներ, դիմակաւոր խաղեր: Կարծէք այդ օրը ժողովուրդի ազատութեան օրն էր: Մեծ ու պզտիկ, հարուստ ու աղքատ կը հաւասարէին, մէկդի կը դնէին քաղաքավարական կանոնները և աշխարհական ու եկեղեցական բոլոր օրէնքները:

Հետևաբար Բարեկենդանը, բացի ուտել խմելէ և խրախճանքի սովորութիւններէն, նաև ազատութեան օր էր

**«Շնորհաւոր բարեկենդան,
Բարով հասնինք Սուրբ Յարութեան»:**

ՄԵԾ ՊԱՀՔ

Մեծ Պահքը Եկեղեցոյ կողմէ ճշդուած Պահքերէն ամենէն երկարն է, որ կը սկսի Բուն Բարեկենդանին յաջորդող Երկուշաբթին և կ'երկարի մինչև Զատիկը նախորդող Առաջ Շաբաթ օրը (48 օր կամ 7 շաբաթ):

Բուն Պահքը 40 օր է (մինչև Ծաղկազարդ), որուն կը յաջորդէ Զատիկը նախորդող մէկ շաբթուան Պահքը:

Մեծ պահքի եօթը կիրակիներէն իւրաքանչիւրը ունի իր անունը, ըստ որուն՝ եկեղեցական յատուկ արարողութիւն կը կատարուի այդ առիթով:

Այսպէս՝

Ա. Կիրակին եկեղեցոյ մէջ կը յիշատակէ նախամարդոց դրախտի կեանքը և կը կոչուի **Բուն Բարեկենդան**:

Բ. Կիրակին կը յիշատակէ նախամարդոց դրախտէն արտաքսումը և կը կոչուի **Արտաքսման Կիրակի**:

Գ. Կիրակին ծանօթ է իբրև **Անառակի Կիրակի**, որովհետև այդ օր կը կարդացուի Անառակ Որդիին առակը (Ղուկասու ԺԵ. գլուխ):

Դ. Կիրակին կը կոչուի **Տնտեսի Կիրակի**, որովհետև այդ օր կը կարդացուի տնտեսի առակը (Ղուկասու ԺԶ. գլուխ):

Ե. կիրակին կը կոչուի **Դատաւորի Կիրակի**, քանի այդ օր կը կարդացուի դատաւորին և այրիին առակը:

Զ. Կիրակին կը կոչուի **Գալստեան Կիրակի**, որ կը ներկայացնէ Քրիստոսի աշխարհ գալը, մարդոց փրկութեան համար: Այս կիրակին Ծաղկազարդ է:

Է. Կիրակին **Զատիկն** է:

Մեծ Պահքը սահմանուած է հաւատացեալներու առիթ տալու, որ իրենք զիրենք հոգեպէս պատրաստեն՝ ողջունելու Քրիստոսի Յարութեան մեծ ատեմիսը, որ գերազանց ոյժ է քրիստոնէական կեանքին:

Բուն Բարեկենդանի Կիրակին նուիրուած է Դրախտի Յիշատակին, երբ նախամարդը դրախտի փափկութեան մէջ կ'ապրէր երջանիկ, և Աստուծոյ մշտական ներկայութիւնը կը վայելէր:

Բուն Բարեկենդանի Ս. Գրային ընթերցումները մեզի կը յիշեցնեն, թէ հնազանդութեամբ, պահեցողութեամբ, պատուիրանապահութեամբ և աղօթանուէր կեանքով, դրախտէն արտաքսուածներս վերըստին կրնանք դրախտային կեանք ժառանգել:

**«ԵՍ ՁԵՋԻ ՓՈԽԱՆՑԵՑԻ ԱՅՆ ՀԱԻԱՏՔԸ ՈՐ ՆԱԽ ԵՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑԻ»
(Ա.Կր 15:3)**

Աշխարհի վրայ որևէ կրօնք, փիլիսոփա-բարոյական տեսութիւն և կամ շարժում հիմնուած են սուկ խօսքերու և գաղափարախօսութիւններու վրայ. անոնք որքան ալ սօտիկ թուին ըլլալ Քրիստոնէական կրօնքին՝ ամբողջական չեն և ոչ ատակ կեանքի ու գործի վերածելու, այլ խօսքով՝ ապրելու: Մինչդեռ Քրիստոնէութիւնը իր հիմնուած օրէն իսկ կ'ապրուի և կը շարունակէ ապրիլ առանց ժամանակավրիպութեան նշոյլ մ'իսկ ցոյց տալու:

Երբ քրիստոնէայի մը հարց տան թէ «Ո՞վ է Աստուած», քրիստոնէան պէտք է պատասխանէ՝ «Բաց Աւետարանը, նայէ՛ք Քրիստոսին, Անոր ուսուցումներուն, կեանքին, ապրելաձևին, մահուան և յարութեան»: Նոյնպէս երբ հարց տան «Իսկ ի՞նչ կ'ուսուցանէ քրիստոնէութիւնը», քրիստոնէան նոյնպէս պէտք է պատասխանէ՝ «Բաց Աւետարանը, նայէ՛ք Քրիստոսին, Անոր ուսուցումներուն, կեանքին, ապրելաձևին, մահուան և յարութեան, և տես թէ ի՞նչ պատասխան ունի քեզի այսօր»: Բոլոր դարերու ամենամեծ փիլիսոփան, բարոյագէտն ու ուսուցիչը իր գծած փրկութեան ճանապարհը իր իսկ ոտնահետքերով զարդարեց, Իրեն հետևեցան շատ-շատեր և արժանացան փառքի պսակին:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ

ԻՆՉՊԷՍ ՄԵԾ ՊԱՀՔԸ ԳԻՏԱԿՑՕՐԷՆ ԱՊՐԻԼ

1.- Աղօթքը դարձնել մեր կեանքի կեդրոնական առանցքը. մարդիկ պետք է յարատև կերպով ջանան իրենք զիրենք հոգեպես մաքրել ու մտննալ Աստուծոյ: Մօտեցումի ճամբան աղօթքն է՝ սրտաբոխ աղօթքը: Աղօթքի պահուն, մարդ պետք է մինչև իր սրտին խորքը ինքզինք բանայ Աստուծոյ:

2.- Պահք բռնել՝ ինքնագրկումի սկզբունքով. պահքը կարելի է միայն կերակուրներու, ուտելիքի հետ կապուած երևոյթներով ըմբռնել: Կրօնական ճշգրիտ և խորունկ իմաստով՝ պահքը այնպիսի արարք մըն է, որ մարդը կ'առաջնորդէ ինքզինք կամաւորապէս զրկելու որոշ զգայարանական, նիւթական հաճոյքներէ և ճոխութիւններէ, առիթ տալու որ մտածէ իր հոգեկան, բարոյական կեանքի մշակման մասին:

3.- Բարիք գործել՝ ծառայութիւններ մատուցանելով. մարդիկ յաճախ ուրիշի ցաւին բաժնեկից ըլլալով, ուրիշին նեղութիւնը պակսեցնելով՝ ոչ միայն ուրիշին բարիք կ'ընեն, այլև իրենք իրենց բարիք ըրած կ'ըլլան: Յատկապէս Մեծ Պահքի շրջանին, եթէ հաւատացեալներ փորձեն հիւանդ մը խնամել, աղքատի մը օգնել, անկար ծերունիի մը զօրավիգ կանգնիլ, կարօտեալ ուսանողի մը ուսումը ապահովել, բարեսիրական կամ ազգային հանրօգուտ հաստատութեան մը մէջ կամաւորապէս ծառայել...:

օգնել, անկար ծերունիի մը զօրավիգ կանգնիլ, կարօտեալ ուսանողի մը ուսումը ապահովել, բարեսիրական կամ ազգային հանրօգուտ հաստատութեան մը մէջ կամաւորապէս ծառայել...:

ԸՆՏԱՆԻՔ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Անհատական, ազգային ու կրօնական առողջ դաստիարակութեան մը ամենէն կենսական ու անփոխարինելի առաջին օճախը ընտանիքն է: Ընտանիքն է այն իտեպ միջավայրը, որ ոչ միայն անհրաժեշտ խնամքն ու գուրգուրանքը ուստի և ֆիզիքական ապահովութիւնը կու տայ իր զաւակներուն, այլ նաև սնուցիչը կը դառնայ անոնց ու կ'ապահովէ զանոնք բարոյապէս ու հոգեպէս, հեռու պահելով զանոնք օտար և յոռի ազդեցութիւններէն, դաստիարակելով բարոյական վեհ սկզբունքներով, անոնց տալով կեանքի լաւատեսութիւն ու դրական տեսլական, և դառնալով դարբնոցը ծառայասիրութեան և նուիրումի ոգիին:

Իսկ ընտանեկան կրթութիւնն ու դաստիարակութիւնը կը կատարուի ոչ այնքան խօսքով, որքան՝ ընդօրինակութեան կամ նմանողութեան ճամբով: Ծնողներ, հետևաբար, իրենց վարքով ու ապրելակերպով, իրենց խօսքով ու մանաւանդ գործով իրենց զաւակներուն առաջին օրինակը պետք է տան կրօնքին իրենց կապուածութեան, բարեպաշտութեան և ազգային կեանքին մասնակցութեան:

Ուստի, սփիւռքի մէջ լաւ հայ սերունդ ունենալու համար նախապայման է ունենալ բարոյական վեհ սկզբունքներու տէր, կրօնասէր ու ազգասէր գիտակ ծնողներ, որոնց շունչով թրծուած զաւակները պիտի նմանին իրենց ծնողներուն, այսինքն՝ ամէն տեսակի ազդեցութիւններու և օտարամուտ հովերու դիմաց պիտի մնան անշեղ, բարոյականի տէր ու ազգասէր երիտասարդներ:

ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ՏԵՍԷՔ ԶԻ ՔԱՂՅՐ Է ՏԷՐ

Անտառաբնակ կենդանիները, ինչպէս գայլերն ու միւս գիշատիչ կենդանիները, երբ որս մը յափշտակելու ըլլան, այդ որսը կը բաժնեկցին, որովհետև Աստուած անոնց բնութիւնը ու հաւաքական վարքը համայնական դրութեամբ նախագծած է:

Ահաւասիկ դրութիւն մը, որ բնութեան մէջ ինքնին բնածին է:

Մարդ արարածն ալ այդպէս էր սկզբնական շրջանին: Ադամն ու Եւան կը վայելէին Աստուծոյ խնամատար ու հաւասարակշիռ ապահովութիւնը:

Սակայն, մարդուն եսասիրութիւնն էր որ աստուածային բնական հաւասարակշռութիւնը խախտեց, և մինչև այսօր ալ, մարդ արարածը ինքնավստահութեան դրական մօտեցումը եսակեդրոնութեամբ կը թարգմանէ ու կը բանեցնէ՝ հաւասարաչափ համայնականութենէ ու ներդաշնակութենէ անցնելով եսին, որուն արդիւնքով ծնունդ կ'առնեն գերակայութիւնը, թշուառութիւնը, գերութիւնն ու աղքատութիւնը:

Յիսուս եղաւ այն երկնաւոր ճշմարիտ հացը՝ Խօսքը, որ մարդուն մէջ պիտի վերականգնէր մարդասիրութեան, հաւասարութեան ու գթասրտութեան

սկզբունքները:

Յիսուս Ինք մեզի յայտնեց, թէ Աստուած մարդասէր և ողորմած Հայր է, որ մեզ կը հրաւիրէ Իրեն դիմելու և հաւատքով ու վստահութեամբ աղօթելու՝ մեր բոլոր կարիքներուն համար: Տակաւին, Յիսուս Ինք էր որ մեզի սորվեցուց, թէ Աստուծոյ աչքին բոլորս ալ արժէքատուր ու արժանատու որդիներ ենք՝ առանց սեռի կամ տեսակի կամ գոյնի տարբերութեան ու խտրութեան:

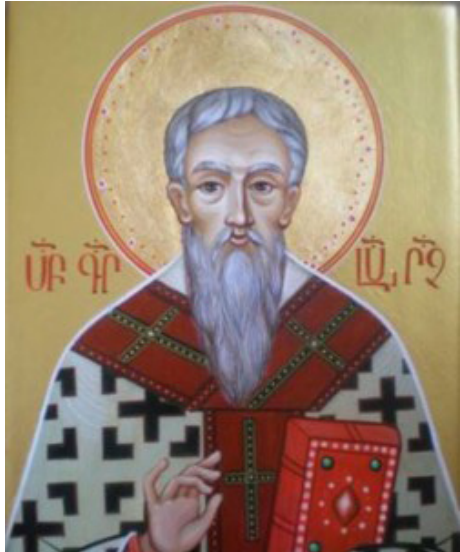
Յիսուսի աշխարհ գալն ու հացի ու գինիի խորհրդանիշով Ս. Պատարագի խորհուրդը հաստատելը նպատակ մը ունէր, որ կը միտէր մարդկութիւնը հաւաքել ու միացնել (Holy communion =community=union=unity), վերացնելու համար ատելութեան, անարդարութեան ու անձնասիրութեան սերմերը: Անոր մարմինն ու արիւնը խորհրդանշող հացն ու գինին միայն ու միայն մէկ ճշմարտութիւն ունին, այդ ալ սիրոյ, համբերատարութեան ու համերաշխութեան պակասով նօթի ու տկարացած մեր հոգիներն ու մտքերը կերակրելն է:

Ճաշակեցէք և տեսէք զի քաղցր է Տէր: Ալելուիա:

ՆՈՒՍԱԲՈՐԻՉ

ԴԱՍԵՐ՝ ՃՇՄԱՐԻՏ ԲՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ ԱՊՐԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

- Պահքը մեր անձերուն համար բժիշկ է, որովհետև մարմնի մեջ անժուժկայութեամբ կուտակուած տեսակ-տեսակ մեղքերը և մեր անմաքուր խորհուրդներն ու վարքը ժուժկայութեամբ կը սրբէ ու կը մաքրէ մեղքերէն՝ մեզի դարձնելով մաքուր բնակարան:
- Պահքը աղ է, որ համ կու տայ նեխած հոգիին:
- Պահքը հզօր պարիսպ է և ամուր դուռ, որ հեռու կը պահէ մեզ թշնամիին վասակար մեղքերէն:
- Աստուծոյ սիրելիներ, եկէ՛ք ջանանք քաջութեամբ պահել պահքը, որպէսզի հալածենք չարիքը և մարմնական բոլոր ախտերը:
- Պահքը աշտարակ և լուսաւոր աստիճան է՝ առ Աստուծոյ բարձրանալու համար:
- Պահքը Աստուծոյ մեզի պարգևուած հոգևոր սուր և չբթացող զէնք է թշնամիին դէմ:

Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ

Վարդան Վրդ. Այգեկցի

ՄԱՆԿԱՊԱՏԱՆԵԿԱՆ

ԱՐԻՄՆ ՈՒ ԵՒԱՆ ԵՂԵՄԻ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ՄԷՁ

Թուանշաններու յաջորդականութեամբ կէտերը միացո՛ւր և տես՛ա, զոր արարածը պիտի խաբէ՛ Եւան և ան մեղք պիտի գործէ՛:

Այս պատմութիւնը կրնաս կարդալ Ծննդոցի (Աստուածաշունչի առաջին գիրք) 3-րդ գլուխ, 1-7 համարներուն մէջ:

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ

Armenian Prelacy of Canada
Prelature Armenienne du Canada

514-856-1200
514-856-1805 F

prelacy@armenianprelacy.ca
armenianprelacy.ca